22/05/2024

Ανυποχώρητος στον όρο “Μακεδονική” ο Αχρίδος Στέφανος – Εγκλωβισμένη στα γρανάζια του εθνικισμού η Εκκλησία στα Σκόπια

/ Επικαιρότητα

Ως “απαράδεκτους” χαρακτηρίζει ο Αρχιεπίσκοπος Αχρίδος κ. Στέφανος τους όρους που έχει θέσει το Οικουμενικό Πατριαρχείο στην Αρχιεπισκοπή Αχρίδος προκειμένου να λάβει η Τοπική Εκκλησία της γειτονικής χώρας τον τόμο Αυτοκεφαλίας από την Πρωτόθρονη Εκκλησία της Κωνσταντινούπολης. Ονομασία, διασπορά και Ουκρανικό είναι τα τρία ζητήματα που κάνουν τα Σκόπια να απομακρύνονται από τις αρχικές τους δεσμεύσεις ακολουθώντας τον βηματισμό της νέας πολιτικής ηγεσίας η οποία με το “καλημέρα” δείχνει τις προθέσεις της για το μέλλον.

Του Νικολάου Ζαΐμη

Δύο χρόνια μετά την ιστορική απόφαση της **Μητρός Εκκλησίας** να δεχθεί σε ευχαριστιακή κοινωνία την μέχρι τότε σχισματική **Εκκλησία των Σκοπίων**, ο επικεφαλής της Εκκλησίας της γειτονικής χώρας κάνει πισωγύρισμα στις προσπάθειες που εδώ και αρκετό καιρό έχουν "παγώσει" καθώς η εκκλησιαστική ηγεσία και ιεράρχες της γειτονικής χώρας ακροβατούν **μεταξύ Μόσχας και Βελιγραδίου.**

Ο Αρχιεπίσκοπος Στέφανος εμμένει στη "Μακεδονική Εκκλησία"

Το γεγονός της μη συμμόρφωσης με τα όσα έχει θέσει το **Οικουμενικό Πατριαρχείο** έρχεται να επιβεβαιώσει η πρόσφατη δήλωση του Αρχιεπισκόπου Στεφάνου σε Σκοπιανό μέσο. Το γεγονός, μάλιστα, ότι η δήλωση έρχεται λίγες ημέρες μόνο μετά την αλλαγή στην πολιτική ηγεσία της χώρας, εντείνει τις ανησυχίες για την πορεία των εξελίξεων **στις σχέσεις Σκοπίων-Φαναρίου.**

Ο κ. Στέφανος ρωτήθηκε από δημοσιογράφο του τηλεοπτικού σταθμού του Στιπ "TV Star", για το αν έχουν προχωρήσει οι εργασίες για την χορήγηση του Τόμου Αυτοκεφαλίας από το Οικουμενικό Πατριαρχείου και πότε θα έρθει η ώρα για να γίνει αυτό. *"Ο χρόνος δεν μπορεί να προβλεφθεί. Μπορεί να είναι αύριο, μπορεί να είναι μεθαύριο. Θα γίνει όταν έρθει το πλήρωμα του χρόνου όπως λέει ο απόστολος Παύλος. Εμείς προσπαθούμε να χτίζουμε τις σχέσεις μας με τις άλλες τοπικές Ορθόδοξες Εκκλησίες",* είπε.

Ωστόσο, εκεί που φάνηκαν οι προθέσεις και η στάση του Αρχιεπισκόπου κ. Στεφάνου για το γιατί οι διεργασίες έχουν παγώσει, ήταν όταν ρωτήθηκε τι έχει απαιτηθεί από την Εκκλησία των Σκοπίων από το Οικουμενικό Πατριαρχείο. *"Αν μας δώσει έναν τόμο, θα τον δεχθούμε, αλλά οι όροι που μας τίθενται είναι απαράδεκτοι για εμάς. Μας ζητείται να εγκαταλείψουμε το όνομα Μακεδονική Ορθόδοξη Εκκλησία, να εγκαταλείψουμε τη μακεδονική διασπορά και να αναγνωρίσουμε την ουκρανική εκκλησία που αναγνωρίστηκε από την Κωνσταντινούπολη",* τόνισε υπογραμμίζοντας ότι ορισμένα αιτήματα του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως δύσκολα θα απαντηθούν θετικά και θα υλοποιηθούν, ειδικά αυτά που σχετίζονται με το όνομα και τη διασπορά.

Συνεχίζοντας τη δήλωσή του ο Αρχιεπίσκοπος κ. Στέφανος αναφέρθηκε στο μεγάλο "αγκάθι" της ονομασίας της Αρχιεπισκοπής Αχρίδος, επιμένοντας στην

χρήση του όρου “Μακεδονική”. *“Έχουμε το δικό μας όνομα, αυτό το όνομα δεν ανήκει σε κανέναν άλλον, και επομένως κανείς δεν πρέπει να μας ζητήσει να εγκαταλείψουμε το όνομά μας, και το όνομα της εκκλησίας μας είναι Μακεδονική Ορθόδοξη Εκκλησία – Αρχιεπισκοπής Οχρίδας, γι’ αυτό και τα δύο ονόματα συμπεριλαμβάνονται στο όνομα της εκκλησίας μας”.*

Η ιστορική απόφαση, το αγκάθι του ονόματος και το “σερβικό αυτοκέφαλο”

Οι θέσεις του Αρχιεπισκόπου Αχρίδος κ. Στεφάνου έρχονται σε αντίθεση με τις πρώτες ενέργειές του απέναντι στο Οικουμενικό Πατριαρχείο καθώς μετά την απόφαση της Αγίας και Ιεράς Συνόδου για την αποκατάσταση της ευχαριστιακής σχέσης, ο ίδιος είχε μεταβεί στο Φανάρι ανήμερα την Πεντηκοστή του 2022 όπου έλαβε από τα χέρια του Παναγιωτάτου Οικουμενικού Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίο την Πατριαρχική και Συνοδική Πράξη με την οποία επικυρωνόταν η νέα αρχή για αυτή την Τοπική Εκκλησία μετά την απόφαση της 9ης Μαϊου 2022.

Η ιστορική απόφαση του Οικουμενικού Πατριαρχείου για την Εκκλησία των Σκοπίων ανέφερε: *“Ἡ Ἁγία καί Ἱερά Σύνοδος, συνελθοῦσα σήμερον, Δευτέραν, 9ηνΜαΐου 2022, ὑπό τήν προεδρείαν τῆς Α.Θ.Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, συνεζήτησε διεξοδικῶς τό ἐκκλησιαστικόν θέματῶν Σκοπίων, καί, ἀξιολογήσασα εἰς τελικήν φάσιν τήν ὑποβληθεῖσαν τῇ Μητρί Ἐκκλησίᾳ ἔκκλητον προσφυγήν τῆς ἐκεῖ σε Ἐκκλησίας, ὡς καί τάς ἀλλεπαλλήλους ἐκκλήσεις τῆς Πολιτείας τῆς Βορείου Μακεδονίας, ἀπεφάσισε τά ἑξῆς: 1) Δέχεται εἰς εὐχαριστιακήν κοινωνίαν τήν Ἱεραρχίαν, τόν κλῆρον καί τόν λαόν τῆς ὑπό τόν Ἀρχιεπίσκοπον κ. Στέφανον Ἐκκλησίας ταύτης, θεραπεύουσα τήν πληγήν τοῦ σχίσματος, καί ἐπιχέουσα εἰς τό τραῦματῶν ἐκεῖ σε ἀδελφῶν ἡμῶν Ὀρθοδόξων “ἔλαιον καί οἶνον”. Πρός τοῦτο ἐκδίδεται καί ἡ σχετική Πατριαρχική καί Συνοδική Πρᾶξις. 2) Ἐπαφίησιν εἰς τήν Ἁγιωτάτην Ἐκκλησίαν τῆς Σερβίας τήν ρύθμισιν τῶν μεταξύ αὐτῆς καί τῆς ἐν Βορείῳ Μακεδονίᾳ Ἐκκλησίας διοικητικῶν θεμάτων, ἐν τῷ πλαισίῳ ἀσφαλῶς τῆς ἱεροκανονικῆς τάξεως καί ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως. 3) Ἀναγνωρίζει ὡς ὄνομα τῆς Ἐκκλησίας ταύτης τό “Ἀχρίδος” (νοουμένης τῆς περιοχῆς τῆς δικαιοδοσίας αὐτῆς μόνον ἐντός τῶν ὁρίων τῆς ἐπικρατείας τοῦ κράτους τῆς Βορείου Μακεδονίας), ὡς ὑπεσχέθη ἐγγράφως πρός τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον καί ὁ Προκαθήμενος αὐτῆς, ἀποκλείουσα τόν ὅρον “Μακεδονική”καί οἰοδήτι ἄλλο παράγωγον τῆς λέξεως “Μακεδονία”. Τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον συνεχίζει νά ἐνδιαφέρεται διά τήν αὔξησιν, πρόοδον καί εὐστάθειαν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ταύτης ὀντότητος τῆς*

Ἀχρίδος, ὡς ἔπραξε διά μέσου τῶν αἰώνων δι᾽ ὅλας τάς κατά τόπους Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας, ὡς "τό πανδοχεῖον τῆς ἀγάπης, ἡ πηγή τῆς εὐσεβείας τοῦ Γένους τῶν Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν" (Δράμας Παῦλος)".

Μετά την απόφαση αυτή υπήρξε θετικό κλίμα στις εξελίξεις με την Αρχιεπικσοπή Αχρίδος. Ακολούθησε μία περίοδος αποδοχής της νέας εκκλησιαστικής κατάστασης στα Σκόπια με τις περισσότερες Εκκλησίες να έχουν χαιρετίσει την απόφαση για την αποκατάσταση της ευχαριστιακής σχέσης. Ωστόσο, για ορισμένες Εκκλησίες, όπως αυτή της Ελλάδος και της Βουλγαρίας αγκάθι παραμένει το όνομα.

Τα πράγματα έγιναν περίπλοκα όταν η Εκκλησία της Σερβίας εμφανίστηκε να χορηγεί "αυτοκέφαλο" στην Εκκλησία των Σκοπίων. Το γεγονός αυτό εκμεταλλεύτηκε η Μόσχα με το Πατριαρχείο να σπεύδει να "χαιρετίζει το αυτοκέφαλο της Μακεδονικής Εκκλησίας". Ωστόσο, δεν επρόκειτο τίποτα περισσότερο από μία κίνηση εντυπωσιασμού και προσπάθειας ανατροπής των δικαίων από τους Ιερούς Κανόνες της Εκκλησίας στο δικαίωμα του Οικουμενικού Πατριαρχείου να χορηγεί Αυτοκεφαλία στις νεότερες Εκκλησίες. Σε συνέντευξή του σε σκοπιανό μέσο πριν το Πάσχα ο Μητροπολίτης Ίμβρου και Τενέδου κ. Κύριλλος είχε χαρακτηρίσει ως ντροπή για την Εκκλησία "την αυτοκεφαλία" στην Αρχιεπισκοπή Αχρίδος από τον Πατριάρχη Πορφύριο και ως ψευτο-Τόμο την ενέργεια η οποία δεν έχει καμία ισχύ. (**Διαβάστε ΕΔΩ ολόκληρη τη συνέντευξη**).

Εγκλωβισμένη στα γρανάζια του εθνικισμού

Σύμφωνα με πηγές από τη γειτονική χώρα οι δηλώσεις συνδέονται και με τις εξελίξεις στο πολιτικό σκηνικό των Σκοπίων μετά την επικράτηση του VMRO στις πρόσφατες εκλογές. Η πρόεδρος Σιλιάνοφσκα με το “καλημέρα” χαρακτήρισε τη χώρα της “Μακεδονία” παραβιάζοντας το σύνταγμα της χώρας και φυσικά τη Συμφωνία των Πρεσπών την οποία τόσο η ίδια όσο και ο πρωθυπουργός Μιτσκόσκι είχε προαναγγείλει ότι δεν θα τηρήσουν.

Ήδη τόσο από τη χώρα μας όσο και από την Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και από τις ΗΠΑ η ηγεσία των Σκοπίων έχει κληθεί να επανέλθει στην τάξη, αλλά οι κινήσεις συνεχίζουν να δείχνουν το αντίθετο. Στην ίδια γραμμή φαίνεται ότι κινείται και το εκκλησιαστικό τοπίο στη χώρα. Μάλιστα, αν λάβουμε υπόψη και τα όσα είχε γράψει στο Πασχάλιο μήνυμά του ο Αρχιεπίσκοπος κ. Στέφανος, δύσκολο είναι να ξεφύγει από τα γρανάζια του εθνικισμού η Εκκλησία. *“Το συντομότερο δυνατό, ας ξυπνήσουμε και ας ενωθούμε ως έθνος, και ας προσευχόμαστε στον Θεό και στον προστάτη της αυτοκέφαλης μας Μακεδονικής Εκκλησίας – στον Άγιο Κλήμη της Αχρίδας, και, ακολουθώντας το παράδειγμα των προγόνων μας, να έχουμε*

ξεπεράσει όλες τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουμε καθημερινά. Όλα αυτά όμως θα τα καταφέρουμε μόνο αν ενισχύσουμε την ενότητα, την αρμονία και τη συνοχή μας, δηλαδή μόνο αν ξεπεράσουμε οριστικά τις εσωτερικές διαφωνίες και τους διχασμούς και τις διαφωνίες”, ανέφερε το αναστάσιμο μήνυμα της Ιεράς Συνόδου της Αρχιεπισκοπής Αχρίδος.

Στο ίδιο κείμενο γίνεται αναφορά και σε εχθρούς τόσο της χώρας τους όσο και της Εκκλησίας. *“Ποιος λοιπόν θα τολμήσει να μας αμφισβητήσει ως μακεδονικό έθνος και ως μακεδονικό κράτος; Με ποιο δικαίωμα μερικοί προσπαθούν ακόμη να μας αρνηθούν την ιστορία και την παράδοση, τη γλώσσα και την πίστη, όταν όλο το μακεδονικό έδαφος ποτίζεται με τις διαφωτιστικές ενέργειες των Μακεδόνων, με την επιμονή όλων των εθνικών μας υπερασπιστών, με το αίμα των αναρίθμητων μαρτύρων και με την πίστη του πλήθους των ομολογητών και υπερασπιστών για τη διατήρηση της Ορθοδοξίας στο άγιο αυτό μακεδονικό έδαφος; Όμως, όπως οι προπάτορές μας δεν ενέδωσαν, έτσι κι εμείς – ως απόγονοί τους και ως συνεπείς φύλακες της κληρονομιάς που τους εμπιστεύτηκαν – δεν επιτρέπουμε παραχωρήσεις ενώπιον εκείνων που φθάνουν συνεχώς στα πιο ιερά μας. Ενώπιον αυτών που κοιτούν να αρπάξουν αυτό που χτίστηκε επί αιώνες με κόπο και διατηρήθηκε μέχρι σήμερα. Θα πρέπει να είναι καθήκον και υποχρέωσή μας να εναντιωθούμε σε όλους εκείνους που προσπαθούν με κάθε τρόπο να μας αφαιρέσουν ότι με πολλές θυσίες έχει επιτευχθεί και το οποίο θέλουν να μας αρπάξουν: την ιστορία, τη γη, τον πολιτισμό και τη γλώσσα και όλα αυτά είναι δικά μας – Μακεδονικά”*.

Τα παραπάνω περισσότερο θυμίζουν εθνικό μανιφέστο παρά αναστάσιμο μήνυμα. Όπως είχε πει στις 12 Ιουνίου 2022 από το Φανάρι ο Οικουμενικός Πατριάρχης

προς τον Αρχιεπίσκοπο Αχρίδος κ. Στέφανο, η πορεία τους στο εξής θα εξαρτηθεί αποκλειστικά από τη δική τους στάση. **Η πορεία αυτή, όπως λεγόμενα και γραφόμενα αποδεικνύουν, παραμένει εγκλωβισμένη στα γρανάζια του εθνικισμού τα σύννεφα του οποίου πυκνώνουν επικίνδυνα πάνω από τον ουρανό των Δυτικών Βαλκανίων**.